

LIBYA MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ BAŞBAKANI SAYIN ABDÜLHAMİD DİBEYBE'NİN TÜRK İŞ İNSANLARI VE YATIRIMCILAR İLE TOPLANTISI

13 Nisan 2021 | Conrad İstanbul Bosphorus Otel &
Zoom Online Video Konferans Sistemi

LIBYA MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ BAŞBAKANI SAYIN ABDÜLHAMİD DİBEYBE'NİN TÜRK İŞ İNSANLARI VE YATIRIMCILAR İLE TOPLANTISI

13 Nisan 2021 | Conrad İstanbul Bosphorus Otel &
Zoom Online Video Konferans Sistemi

Konuşmacılar

- ABDÜLHAMİD DİBEYBE
*Libya Milli Birlik Hükümeti
Başbakanı*
- SEZAI UÇARMAK
T.C. Ticaret Bakan Yardımcısı
- KENAN YILMAZ
Trablus Büyükelçisi
- NAİL OLPAK
DEİK Başkanı
- ERDAL EREN
*Türkiye Müteahhitler Birliği
(TMB) Başkanı*
- MURTAZA KARANFİL
*DEİK/Türkiye-Libya İş Konseyi
Başkanı*
- MUHAMMED ALİ EL-HUVEYC
*Libya Ekonomi ve Ticaret
Bakanı*
- FAHİR MİFTAH EBUFERNA
Libya Planlama Bakanı
- HALİD EL-MABROUK
ABDULLAH
Libya Maliye Bakanı
- MUHAMMED AHMED OUN
Libya Petrol ve Gaz Bakanı
- ALİ MİFTAH ZİNATI
Libya Sağlık Bakanı
- WIAM EL ABDELLI
*Libya Elektrik Şirketi (GECOL)
Başkanı*

Toplam Kayıtlı Katılımcı Sayısı: 175

TOPLANTI NOTU

Libya Milli Birlik Hükümeti Başbakanı Sayın Abdülhamid Dibeybe ve beraberindeki heyetin ülkemizi resmi ziyareti vesilesiyle 13 Nisan 2021 tarihinde İstanbul'da Türk İş İnsanları ve Yatırımcılar ile hibrit toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya, Libya Başbakanı Abdülhamid Dibeybe'nin yanı sıra Libya Milli Birlik Hükümeti Bakanları, T.C. Ticaret Bakan Yardımcısı Sezai Uçarmak, T.C. Trablus Büyükelçisi Kenan Yılmaz, DEİK Başkanı Nail Olpak, Türkiye Müteahhitler Birliği Başkanı Erdal Eren, DEİK/Türkiye-Libya İş Konseyi Başkanı Murtaza Karanfil ile fiziki ve çevrim içi 175 iş insanı katılmıştır.

ABDÜLHAMİD DİBEYBE

Libya Milli Birlik Hükümeti Başbakanı

Türk iş insanları ile bir araya gelmekten son derece mutlu olduğunu ifade etti. Toplantıyı özellikle kendisinin istediğini dile getiren Dibebe, "Çoğunuzu, özellikle inşaat sektöründekileri tanıyorum. Bu sektörü ve sorunları detaylı bir şekilde biliyorum. Libya inşallah tedrici bir şekilde sağlığına kavuşacaktır. Eskisinden daha da iyi olacaktır. Elektrik enerjisi anlamında şu anda büyük bir eksikliğimiz var. Bu alanda yatırım yapmak isteyen şirketlere kapımız açık, devletimizin bütün iş adamlarına desteği olacaktır. Sizlerle bu kadar büyük bir heyeti bir araya getirmemin nedeni aslında bu ziyareti bir iş ziyareti haline getirmektir. Bütün bakanları da buraya getirmenin bir nedeni de bu" dedi. Milli Birlik Hükümeti olarak Libya'yı yeniden inşa etme sürecinde olduklarını belirten Dibebe, bu süre zarfında öncelikle vatandaşlarının ihtiyaçlarını gidermeye çalışacaklarını, bu noktada eksiklikleri bulunduğunu söyledi.

Yarım kalan projelerin tekrar hayata geçmesinin hükümetin önceliklerinden olduğunu belirten Dibebe, "Türk şirketlerinin yatırım hacimlerini göz önüne alırsak Libya'da tekrar sizleri aramızda görmek istiyoruz, hem yarım kalan projelerin tamamlanması hem de yeni projelerde Türk iş dünyasını görmek isteriz. Biz şehirlerimizin suretinin değişmesini istiyoruz, yabancı yatırımcılar ve sizler sayesinde şehirlerimiz güzel bir hüviyete kazanacaktır" dedi. Türkiye'nin Libya'ya yaptığı katkıların önemine değinen Dibebe, bu hususu Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a ilettiğini belirterek; "Libya'da iş yapan bütün şirketlere şu taahhütte bulunabilirim; bütün maddi problemleri çözeceğim. Bunu planlı bir şekilde bitireceğiz ve hiçbir hakkınız zayii olmayacak. Hükümetimizin bütün programlarının temelinde sizlerin yarım kalan projelerinizi tamamlamanız mevcut. Benden önce konuşanların söylediklerine katılıyorum. Lakin çözümler

bir günde, bir anda olmaz, aşamalı bir şekilde olur. Borçlarımızın hepsini bir anda ödeyemeyeceğiz. Reel bir plan ortaya koyarak ödeyeceğiz. 2 milyar doların üzerinde bir borcumuz var. Bunları ödemeye başlayacağız, başka ülkelere de borçlarımız var. Yalnız biz bu borçlarımız mantıklı bir program belirleyerek ödeyeceğiz, bazı projelerde tazminat hakları var. Bizim şu anda oksijene ihtiyacımız var, çok şart koşulursa çok fazla istek olursa bunları yerine getiremeyebiliriz” dedi. Dile getirilen Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması hususunun öncelikli olduğunu ve bir an önce imzalanması gerektiğini söyleyen Dibeybe, aynı şekilde vizelerin kaldırılması ile ilgili işlemlere hemen başlayacaklarını, yakın zamanda Ankara’ya bir Büyükelçi atamasının yapılacağını vurguladı. Milli Birlik Hükümeti olarak, Türk şirketlerini sadece Trablus veyahut Misurata’da değil, Libya’nın her bölgesinde görmek istediklerini belirten Dibeybe, Türk özel sektörünün oldukça güçlü olduğunu ve Libya özel sektörü ile etkileşim içerisinde olmalarından memnuniyet duyacaklarını da ifade etti. Teminat mektupları ile ilgili problemlere de değinen Dibeybe, “Köklü çözüme ihtiyacımız var. Her şirkete ayrı çözüm üretmemiz gerekebilir. Burada oturup karşılıklı konuşmamız gerekiyor. Türk tarafının da üzerine düşeni yapması gerekiyor” dedi. Geçmişte yapılan anlaşmaların kur farkına göre tekrar revize edilmesi gerektiğini dile getiren Dibeybe, “Önümüzdeki hafta bir fon oluşturmayı düşünüyoruz. Bu fon 2011 yılından önce imzalanan projelerin uygulanması için devreye girecek. Dolayısıyla kur farklarını hesaplayarak düzeltme yoluna gideceğiz. Bu birçok problemi de çözecek. Günümüz kurundan yapılacak revizyon sonrasında oluşan farklar bu fon aracılığıyla karşılanacak. En az zararla bu sorunları çözüme kavuşturacağız” dedi. Sağlık sektöründe iş birliği istediklerini söyleyen Dibeybe, Libya’da sağlık sektöründe büyük problemler olduğunu, bu bağlamda özel sektörü desteklemek istediklerini, özellikle hastane işletmeciliği konusunda destek vereceklerini, bununla ilgili Sağlık Bakanı ile görüşülebileceğini vurguladı. Bankacılık sektöründeki sıkıntılara da değinen Dibeybe, bütün bankaları Libya’da görmek istediklerini, devletin garantisi altında bankacılık sistemini geliştirmek istediklerini de ifade etti. Dibeybe, “Sizleri de en kısa zamanda, Ramazan ayı sonrasında Libya’da görmek isterim. Bir sonraki toplantıyı inşallah Libya’da yaparız. Bazı ülkelerle özel ilişkilerimiz var, Türkiye bunlardan biri. Geç kalmayın, sektörde yerinizi alın. Boşluğu başka ülkeler doldurmak istiyor, hâlbuki biz sizleri görmek istiyoruz.” diyerek sözlerini tamamladı.

SEZAI UÇARMAK

T.C. Ticaret Bakan Yardımcısı

Türkiye'nin Libya devleti ile yakın iş birliği anlayışıyla çalıştığını, müteahhitlik sektörünün ekonomik ilişkilerimizin önemli bir boyutunu oluşturduğunu ifade etti. 13 Ağustos 2020 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı'nın sorunların çözümünde önemli bir yol haritası oluşturabileceğini dile getiren Uçarmak, "Sorunların çözümünde buna bağlı kalmak fayda sağlar. Libya'nın içerisinde bulunduğu durum malum; lakin Türk milletinin karşılıksız sevdiği bir ülke Libya. Mutabakat Zaptı'ndaki amacımız temel prensipleri belirlemektir, sürece bağlı kalındığı takdirde önemli bir mesafe kat edebiliriz" dedi. Türk firmalarının Mutabakat Zaptı uyarınca Libyalı işveren idarelere başvuruda bulunduğunu; ancak bir dönüş alamadıklarına değinen Uçarmak, Libyalı işveren idarelerin Mutabakat Zaptı'na uygun olarak iyi niyet esaslı görüşmeye başlamalarının önem arz ettiğini, bu sayede birikmiş sorunların çözülmesiyle birlikte yeni projelerin gündeme gelebileceğini ifade etti. Türk özel sektörünün Libya'nın yeniden yapılanmasına gereken desteği vermeye hazır olduğunu dile getiren Uçarmak, iki ülke arasındaki ilişkilerin daha fazla yatırım ve ticaret ile geliştirilebileceğini belirtti.

KENAN YILMAZ

Trablus Büyükelçisi

Yaklaşık bir ay önce Trablus'ta göreve başladığını ve Libya'nın tarihi dönüşüm sürecine tanıklık ettiğini ifade etti. Önümüzdeki dönemde Libya'nın kalkınması ve barışın tesisi için Türkiye'nin her türlü desteği vermeye hazır olduğunu belirten Yılmaz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ev sahipliğinde gerçekleştirilen görüşmelerin oldukça verimli geçtiğini söyledi. Yılmaz, ileriye yönelik umut verici gelişmelerin olduğunu ve Sayın Başbakan'ın Türk iş insanları ile bir araya gelmek istemesini oldukça önemsendiğini söyledi.

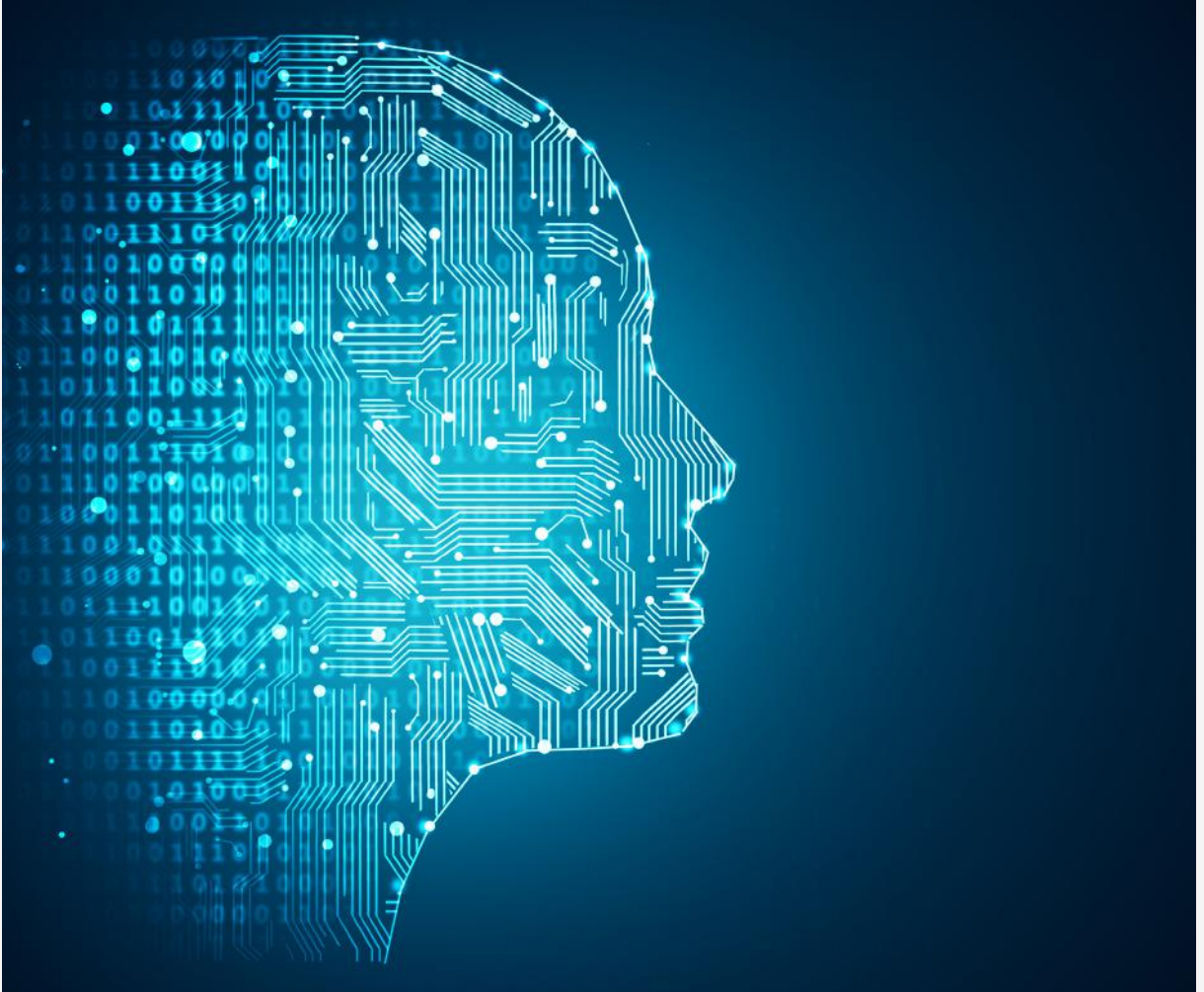

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

Salgın şartları sebebiyle kısıtlı katılımı gerçekleştirilen toplantıya fiziki olarak 55, çevrimiçi olarak ise 120 firma temsilcisinin katıldığı bilgisini verdi. Olpak, benzer bir toplantıyı Libya'da gerçekleştirme arzusunda olduklarını söyledi. Libya'nın ülkemiz için tarihi, siyasi ve ekonomik ilişkiler sebebiyle önemli bir ülke olduğunu ifade eden Olpak, "Son zamanlarda ortaya çıkan uzlaşma tablosundan mutluluk duyuyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ve Sayın Başbakan'ın dün gerçekleştirdikleri görüşmeler sonucunda verdikleri mesajlar bizler için yol gösterici olacaktır. Stratejik iş birliğimizin enerji, sağlık, finans, yerel yönetimler, eğitim ve kültür alanları başta olmak üzere ileri seviyelere ulaşması için özel sektör olarak gerekli desteği vermeye hazırız" dedi. Olpak, iki ülke arasındaki ekonomik iş birliklerinin önünü açacak bazı önerilerini paylaşmak istediğini, bunların başında vizelerin kaldırılması hususunun geldiğini ifade etti. Karşılıklı hassasiyet ve faydaların gözetildiği bir Serbest Ticaret Anlaşması'nın uygun olabileceğini dile getiren Olpak, Libya Devleti'nin Ankara'da hâlihazırda maslahatgüzar seviyesinde temsil edildiğini, Büyükelçi atanmasını iş insanları olarak önemsediklerini söyledi. Enerji, altyapı ve konut sektöründe Libya'da ciddi ihtiyaçlar olduğunu vurgulayan Olpak, bu noktada Türk özel sektörünün katkı sağlayabileceğini, diğer yandan güçlü sağlık endüstrisi ile Türkiye'nin Libya ile birlikte çalışmaya hazır olduğunu vurguladı. Elektrik enerjisi alanında Libya'nın ihtiyaçları olduğuna değinen Olpak, bu noktada Türk firmalarının Libyalı muhataplarıyla görüşmeler yaptığını ve Sayın Başbakan'ın desteklerinin önemli olduğunu ifade etti. Bankacılık alanında bazı geliştirmelere ihtiyaç olduğunu da belirten Olpak, bu bağlamda DEİK olarak bir çalışma gerçekleştirdiklerini, çözüm önerilerini paylaşmaya hazır

olduklarını söyledi. Olpak son olarak: "Covid-19'u yaşıyoruz, dileğimiz bütün dünyanın bu hastalıktan bir an önce kurtulması. Covid-19 salgınının bizlere öğrettiği dijitalleşme ve yapay zeka kavramlarının bundan sonra hayatımızda daha fazla olacağını bilmek durumundayız. Tedarik zinciri kavramının geçmişe göre daha önemli olduğu bir süreç içerisindeyiz. Tek kaynağa bağlı olmanın risklerini hep beraber gördük. Lojistiğin aynı zamanda ulaşılabilirlik ile birlikte düşünülmesi gerektiğini görmemiz lazım. İş dünyası olarak bu kavramları iyi değerlendirmek gerekiyor" dedi.

ERDAL EREN

Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB) Başkanı

1972 yılından bu yana Türk müteahhitlerinin faaliyet gösterdiği Libya'nın Türk firmalarını yeterince tanıdığını belirterek, Libya'nın Türk müteahhitlik sektörünün uluslararası pazarlarda çalıştığı ilk ülke olduğunu söyledi. Libya'nın Türk firmaları açısından yerinin her zaman ayrı olduğunun altını çizen Eren, Türk müteahhitlerinin 1972-2020 yılları arasında 29 milyar dolar tutarında 603 proje ile ülke ekonomisine katkı sağladıklarını belirtti. 2011 yılında Libya'da baş gösteren olaylar sonrasında ülkede faaliyet gösteren Türk firmalarının zor günler geçirdiğini dile getiren Eren: "10 yıldır yaşanan bu süreç hem firmalarımızın hem de Libya'nın önemli ölçüde kayba uğramasına sebep olmuştur. 13 Ağustos 2020 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı ile mevcut sorunların çözümüne yönelik çok önemli bir adım atıldı. 24 Eylül 2020 tarihinde yürürlüğe giren Mutabakat Zaptı ile firmalarımızın işveren idarelerle görüşmeleri için 90 günlük süre belirlenmişti, bu süre maalesef herhangi bir gelişme sağlanmadan 24 Aralık 2020 tarihinde doldu. Kesin hesapların çıkarılması, borç ile alacaklara için sulh olmaları için taraflara verilen süre de beklentilere cevap veremedi. 24 Mart 2020 tarihi itibarıyla sona ermiş bulunmaktadır. Mutabakat Zaptı'nın imzalanmasından bu yana firmalarımız takvim çerçevesinde Libya idarelerine yazılı bildirimde bulundu, ancak üzülmeye değer belirtmeliyim ki bugüne kadar somut bir gelişme kaydedemedik. Mutabakat Zaptı'na işlerlik kazandırmak her iki ülkenin de yararına olacaktır" dedi. Geçmişten kalan sorunların geride bırakılması ve çözümlenmesi gerektiğini vurgulayan Eren, Libya'nın ihtiyaçları doğrultusunda yarım kalan projelerin tamamlanması ve müteahhitlik alanında işbirliği için en kısa zamanda yeni bir sayfa açılması gerektiğini dile getirdi. Mutabakat Zaptı sürecinin takibi için ortak çalışma grubu toplantısının bir an önce gerçekleştirilmesinin faydalı olacağını dile getiren Eren, TMB olarak Libya'daki işveren idareler ile Türk müteahhitlik firmalarının bir araya geleceği bir organizasyonu üstlenmeye hazır olduklarını söyledi. Eren, konuşmasının sonunda Türk bankalarının teminat mektuplarının Libya bankalarınınca doğrudan kabul edilmesini sağlayacak çözüm önerilerine yoğunlaşmak gerektiğini belirtti.

MURTAZA KARANFİL

DEİK/Türkiye-Libya İş Konseyi Başkanı

bir iş insanı ve aynı zamanda İş Konseyi Başkanı olarak toplantıyı son derece önemseydiğini, Libya'daki olumlu gelişmelerin ve sağlanan istikrarın Türk iş dünyasını heyecanlandırıldığını ifade etti. Libya'nın ülkemiz için önemli bir müttefik olduğunu dile getiren Karanfil, Türkiye ve Libya ilişkilerinin özünde samimiyet ve kardeşlik duygularının yer aldığını vurguladı. Libya'nın stratejik konumu sebebiyle Afrika kıtasının anahtarı konumunda olduğunu belirten Karanfil, Libya üzerinden Afrika'ya daha kısa sürede ürün ulaştırılabileceğini, bu konuda Türk iş dünyasının çalışmalar yapabileceğini söyledi. Libya'nın potansiyeline her zaman inandıklarını ifade eden Karanfil: "Bugün, burada Türk iş dünyası Libya'nın yeniden kalkınmasına nasıl katkı sağlayabilir bunu konuşacağız. Belirtmek isterim ki Türk iş dünyası olarak Libya'nın yanındayız" dedi. Karanfil, son olarak iki ülke arasındaki ticari iş birliğinin geliştirilmesi için belirli anlaşmaların tesis edilmesi gerektiğini vurguladı.

MUHAMMED ALİ EL-HUVEYC

Libya Ekonomi ve Ticaret Bakanı

Serbest Ticaret Anlaşması ile ilgili her türlü hazırlığı yaptıklarını, Ramazan bayramı sonrasında Meclis'e sunacaklarını ifade etti. Türk şirketlere davetlerini yineleyen Huveyc, "Hem yarın kalan projeler hem de yeni projeler için gerekli kolaylıkları sağlayacağız. Kanuni ve idari anlamda karşılaşılabilecek her türlü sorunu çözeceğiz" dedi. Sonraki adımlarda çeşitli fuarlar organize edeceklerini dile getiren Huveyc, Türk şirketlerini ve Libyalı ortaklarıyla bir fuar merkezi inşa etmeye davet ettiklerini, kanuni anlamda her türlü desteğe hazır olduklarını, dün gerçekleşen YDSİK vesilesiyle 26 anlaşma imzalandığını, bu anlaşmaların yürürlüğe girmesiyle büyük bir atılım olacağını ifade etti.

FAHİR MİFTAH EBUFERNA

Libya Planlama Bakanı

Türk şirketlerini Libya'da yarım kalan projelerini tamamlamaya davet ettiğini, bunun yanında yeni projelerde Türk firmalarını görmekten memnuniyet duyacaklarını dile getirdi. Sorun yaşayan firmalar tek tek dinlemek istediklerini ifade eden Ebuferna, hukuki düzenlemeler yapacaklarını, yakın zamanda Libya Borsası'nın devreye girmesiyle birlikte sorunlar çözüleceğini belirtti.

HALİD EL-MABROUK ABDULLAH

Libya Maliye Bakanı

Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Lütfi Elvan ile gerçekleştirdiği görüşmede önemli konuları ele aldıklarını, çifte vergilendirmenin önemli bir sorun olduğunu, bu bağlamda Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması'nın en kısa zamanda imzalanacağını ifade etti. Teminat mektupları konusunu da ele aldıklarını belirten Abdullah, 2011 öncesinde imzalanan projelere ilişkin teminat mektupları ve yeni projelere ilişkin mektuplar hususunda Türk ve Libyalı bankaların bir araya geleceği bir toplantı gerçekleştirmeyi önerdiğini dile getirdi. Hükümeti devraldıklarında bu sorunları gördüklerini belirten Abdullah, sorunları en kısa zamanda çözmek istediklerini, Mutabakat Zaptı ile ilgili sıkıntıların var olduğunu; ancak çözümün de aşamalı olacağını söyledi.

MUHAMMED AHMED OUN

Libya Petrol ve Gaz Bakanı

Petrolün Libya ekonomisinin ana omurgası olduğunu, petrol ticareti ve boru hatları ile ilgili Türk yetkililer ile iletişim halinde olduklarını söyledi. Rafineri konusunun bir yatırım alanı olarak değerlendirilebileceğini ifade eden Oun, bu konuda Türk yatırımcılar ile görüşmeye hazır olduklarını vurguladı.

ALİ MİFTAH ZİNATİ

Libya Sağlık Bakanı

Sağlık sektörünü çok önemsediklerini ve Ankara'da ikili anlaşmalara imza attıklarını belirterek, hastane işletmeciliği konusunda Türk firmalarını Libya'ya davet ettiklerini ve bu yatırımlara gereken desteği vereceklerini ifade etti.

Libya Elektrik Genel Şirketi (GECOL) Genel Müdürü ise, elektrik kesintilerinin önemli bir problem olduğunu ve bundan her vatandaşın etkilendiğini, sorunların çözümü için Türk yatırımcıların Libya'ya dönmesi gerektiğini vurguladı.

**LİBYA MİLLİ BİRLİK
HÜKÜMETİ BAŞBAKANI
SAYIN ABDÜLHAMİD
DİBEYBE'NİN TÜRK
İŞ İNSANLARI VE
YATIRIMCILAR İLE
TOPLANTISI**

NAİL OLPAK
DEİK Başkanı

CANER ÇOLAK
Genel Sekreter

BARIŞ ÇUVALCI
Genel Sekreter Yrd.

EVREN DOĞAN
Bölge Direktörü (V.)
edogan@deik.org.tr
+ 90 212 339 50 32

TALHA USLUOĞLU
İş Konseyi Koordinatörü
tusluoglu@deik.org.tr
+ 90 212 339 50 46

**Semineri izlemek için lütfen
tıklayınız.**

**DEİK üyeliği için lütfen
tıklayınız.**

